

ЗАСТОСУВАННЯ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ
НА ЗАНЯТТЯХ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ
З ІНОЗЕМНИМИ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ
В ДИСТАНЦІЙНОМУ ФОРМАТІ

Апоненко І.М.

кандидат філологічних наук,
старший викладач кафедри мовної підготовки
Дніпровський державний медичний університет

Шубкіна К.А.

викладач кафедри мовної підготовки
Дніпровський державний медичний університет

м. Дніпро, Україна

Останні три роки вища освіта й освітні заклади в цілому переживають «буремний» час із новими викликами, трансформаціями, переходом до переважно дистанційної форми. Всі ці зміни були спровоковані карантинними обмеженнями в усьому світі. В Україні ж постковідна реальність обірвалася й ускладнилась введенням воєнного стану, що змусило освітян продовжити дистанційне навчання, як єдиний засіб виживання вищих закладів освіти в катастрофічній реальності. Нові умови стали сильним емоційним викликом, проте змістовно ми були готові, оскільки процес модернізації та інкорпорації методів компетентнісного підходу у медичних вишах було якісно проведено раніше [1, с. 22; 2, с. 22–26; 3, с. 202–206]. Компетентнісна методологія, передбачаючи особистісно-орієнтоване навчання та виховання здобувачів вищої освіти, сприяла розвитку ключових та предметних компетентностей, а також більш легкій адаптації студентів до нових умов.

Затвердження дистанційної форми як провідної спровокувало динамічну появу великої кількості наукових досліджень, статей, конференцій, вебінарів та ін., з метою підвищення кваліфікації викладачів і забезпечення швидкого переходу в новий формат. Цим питанням опікувались

як зарубіжні вчені, так і вітчизняні науковці, які оцінили перспективи й можливості компетентнісного підходу у сучасній українській освіті загалом [5, с. 78; 6; 12, с. 454; 16].

Застосовуючи активні й інтерактивні методи навчання, викладач створює комфортні умови, стимулює якісний і продуктивний процес включення студентів та спонукає їх до самостійного аналізу рівня набутих знань й умінь, з метою їхнього безперервного розвитку. Саме такий підхід викликає інтерес і любов до занять, предмета й «вічної» мови, закладаючи основи стійкого академічного зростання здобувачів освіти.

Латинська мова, не зважаючи на дискусійність її значення в сучасному освітньому процесі, залишається базовою в царині медицини й не втрачає свого статусу «міжнародної мови медицини».

Медична термінологія є великою й складною системою латини, як професійної і міжкультурної мови спеціального призначення (МСП) [4, с. 115] – основи ідіолекту лікаря [9, с. 111]. Гуманітарна підготовка іноземних здобувачів вищої освіти повинна також включати культурологічний аспект, задля кращого засвоєння матеріалу та можливості створення асоціативних зв'язків з сучасними й рідними студентам реаліями. На кафедрі мовної підготовки Дніпровського державного медичного університету створено всі умови для всебічного розвитку: підготовка доповідей з культури античного світу (наприклад: «Новий рік у Стародавньому Римі», «Видатні діячі давньоримської історії та культури» та ін.), щорічна студентська конференція з латинської мови (обмін першим науковим досвідом та здобутками між вітчизняними й іноземними студентами), щорічна олімпіада з основ латинської медичної термінології для студентів-першокурсників. Дистанційна форма навчання якісно й кількісно вплинула на проведення таких заходів. Викладачі та здобувачі вищої освіти, аналізуючи її результати, виділили як здобутки, так і недоліки, що було відображено у численних опитуваннях університетів і всеукраїнських аналітичних довідках. Одним із важливих здобутків стала інтернаціоналізація освіти, реалізована у розвитку концепції

Learning cities [10; 15; 16], створенні безоплатних навчальних онлайн курсів для студентів, відкритті онлайн каталогів бібліотек. Наш заклад може пишатись відкритим доступом до міжнародної франкофонної бази VNEUF [11], як асоційований член Асоціації франкомовних університетів. Також, надбанням дистанційної освіти дослідники (Роб Кертин [13], О. Тамаркіна [7, с. 230]) визначають стрімкий розвиток самостійної роботи студентів, що спонукає їх до пошуків і синтезу нетрадиційних джерел інформації, креативного підходу до виконання завдань. Проте, нова форма спричинила й певні ризики розвитку системи освіти. Одним з основних можна назвати поступову втрату «живої» взаємодії між викладачем і студентом, перетворення викладача на переважно модератора процесу навчання, що обмежує й іноді навіть унеможлиблює якісне виконання його виховної й освітньої функцій. На цьому у своїх працях наголошує Сімона Ерінгфельд [14], виділяючи й інші дистопічні наслідки постковідної реальності. Маємо надію на майбутнє такої форми навчання й її відносну ефективність, як альтернативного засобу в кризових умовах та як додаткового до очної форми навчання. Оскільки, лише комбінація форм, підходів й методів може забезпечити якісну медичну освіту, для якої вкрай важливо залишатись наочною й контактною.

Література:

1. Апоненко І. М. Використання компетентнісного підходу при викладанні латинської мови студентам-іноземцям медичних ВНЗ на початковому етапі. *Новітні чинники впливу на розвиток особистості майбутніх фахівців системи охорони здоров'я* : матеріали XIX міжнародної наук. конф. Київ : КМУ, 2019. С. 22–23.
2. Апоненко І. М. Послідовність у вивченні медичної латинської термінології. *Новітні чинники впливу на розвиток особистості майбутніх фахівців системи охорони здоров'я* : матеріали XX міжнар. наук. конф. Київ : КМУ, 2020. С. 23–24.

3. Бакіров В., Огарков М. Пандемія може назавжди змінити вищу освіту. Дзеркало тижня. 2021. 16 січня. URL: <https://zn.ua/ukr/EDUCATION/pandemija-mozhe-nazavzhdi-zminiti-vishchu-osvitu.html> (дата звернення: 17.01.2021).
4. Медицинская терминология на пяти языках. Латинский, русский, английский, французский, немецкий / сост. Г. Д. Арнаудов. София, 1964. 1030 с.
5. Олешко А. А., Бондаренко С. М. Удосконалення системи дистанційного навчання у вищій школі в умовах пандемії covid-19. *Проблеми інтеграції освіти, науки та бізнесу в умовах глобалізації* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 10 листопада 2020 р. Київ : КНУТД, 2020. С. 78–79.
6. Олешко А. А., Ровнягін О. В., Годз В. Р. Удосконалення дистанційного навчання у вищій освіті в умовах пандемічних обмежень. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2021. № 1. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=1936> (дата звернення: 28.01.2021). DOI: 10.32702/2307-2156-2021.1.3.
7. Тамаркіна О. Самостійна робота студентів ЗВО в умовах дистанційного навчання. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2020. Вип. 34. Том 5. С. 228–231.
8. Шамшура С. Е. Компетентнісно орієнтований підхід до викладання української мови та літератури у профільному навчанні. URL: <http://hiogin.ua/heronseka-zagalenoosvitnya-shkola-i-ii-stupeniv-1-hersonseko.html> (дата звернення: 03.03.2022).
9. Шубкіна К. А. In via est in medicina via sine lingua latina. *Актуальні проблеми навчання іноземних студентів* : матеріали XXIII всеукр. наук.-практ. конф., Дніпро, 2021. С. 110–113.
10. Annual Report 2019 – UNESCO Institute for Lifelong Learning. 2020. URL: <https://uil.unesco.org/uils-annual-report-2019> (дата звернення: 17.01.2021).
11. Bibliothèque numérique de l'espace universitaire francophone. URL: <https://bneuf.auf.org/> (дата звернення: 17.03.2022).

12. Brammer S., Clark T. COVID-19 and Management Education: Reflections on Challenges, Opportunities, and Potential Futures. *British Journal of Management*. 2020. Vol. 31. P. 453–456.
13. Curtin Rob Reimagining Higher Education: The Post-Covid Classroom. URL: https://er.educause.edu/articles/2021/4/reimagining_higher-education-the-post-covid-classroom (дата звернення: 03.03.2022).
14. Eringfeld Simone Higher education and its post-colonial future: utopian hopes and dystopian fears at Cambridge University during Covid-19. URL: <https://doi.org/10.1080/03075079.2020.1859681> (дата звернення: 03.03.2022).
15. Learning cities: Drivers of inclusion and sustainability. 2020. URL: https://uil.unesco.org/lifelong-learning/learning-cities/learning-cities-drivers_inclusion-and-sustainability (дата звернення: 17.01.2021).
16. Webinar: UNESCO Learning Cities respond to COVID-19. URL: https://en.unesco.org/events/webinar-unesco-learning-cities-respond-covid_19 (дата звернення: 17.01.2021)